

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ

(PROCEEDINGS)

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ครั้งที่ 1

"ท้องถิ่นวิถีชีวิต"

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21

วันพุธที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2559

ณ โรงแรมแกรนด์ฮิลล์รีสอร์ทแอนด์สปา

กองบรรณาธิการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชรัตน์ ปราณี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ นิยม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เดชาเกียรติไกร อธิการุณวงศ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิชา กาวิละ
5. อาจารย์ ดร.สมญา อินทรเกษตร
6. อาจารย์ ดร.เรณู อยู่เจริญ
7. อาจารย์อภิญญา แพร่ต่วน
8. นางสาวประทานพร กัลยา
9. นางสาวชนาพร สรวงเทพ
10. นางสาวชนิดา คลีฉายา

รายชื่อผู้ประเมิน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชคนิน จงจิตวิมล
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรภา สิมหัตถสาร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ชันกลีกรรม
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ทินพันธุ์ เนตรแพ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุ ศรินพรัตน์วัฒน
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชรัตน์ ปราณี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ สิงห์ทองชัย
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิชา กาวิละ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ลีตระกูล
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลห์ล่า ตริเอกานุกุล
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา มิ่งฉาย
16. นาวาเอก ดร.อนุชา ม่วงใหญ่
17. ร.ต.อ. ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล
18. ดร.สตีล ธนานิธิโชติ
19. ดร.สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ

มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์
นครสวรรค์

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
• การพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์	509
• ถ่านอัดแท่งจากเปลือกและลำต้นข้าวโพด สุรตนากร นิ่มแสวงกุล	517
• การใช้เครื่องมือการจัดการด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สุรสวดี อินทร์ชัย	526
• การพัฒนาทักษะการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกคู่เทียบเสียง นราวิชยาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร สุวรรณา พันแสง	535
• การศึกษาความเป็นไปได้และความต้องการทางด้านการตลาดของร้านอาหารเพื่อสุขภาพ ในอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เสาวนีย์ บุญโต	539
• ความสัมพันธ์ของแรงสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่ พักพิงชั่วคราวแห่งหนึ่งในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก หฤทัย ชันเพชร	549
• แนวทางการเพิ่มมูลค่าป่าชุมชนดงสามขาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน อนุชา วิสัยแก้ว	558
• ทักษะและผู้นำชุมชนท้องถิ่นยุคใหม่ อภิญา บำรุงจิตต์	567
• การเรียนรู้ด้วยโครงงานในรายวิชาหลักวิชาชีพนกกฎหมาย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อรรพรรณ คำนวรวิจิตร	574
• ธรรมเนียมปฏิบัติกับการบริหารจัดการท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 อังคณา อุดมพันธ์	582

ทักษะและภาวะผู้นำชุมชนยุคใหม่

The skill and community Modern age leadership

อภิญญา บำรุงจิตต์ และ ชุชัยทีปร์ วิชกำจร

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องทักษะและภาวะผู้นำชุมชนยุคใหม่การเป็นผู้นำต้องสร้างสูตรความสำเร็จด้วยตัวเองขึ้นกับบริบทของงานภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้จากทักษะและค่านิยมของผู้นำองค์กรไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ก็สามารถเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่จนได้รับคำชื่นชมว่าความสำเร็จได้ทั้งนั้นขอเพียงมีองค์ประกอบในการทำงานดี ความสำเร็จก็รออยู่ไม่ไกลองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือผู้นำต้องดีถ้ามีผู้นำดีลูกน้องก็ไม่หลงทาง องค์กรก็ไม่เป่ จะคิดอะไร จะทำอะไร ก็เต็มเปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์กร ปัจจุบันมีความเชื่อว่า ผู้นำไม่ได้เต็มเปี่ยมไปด้วยประสิทธิภาพผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานและองค์กร ปัจจุบันมีความเชื่อว่า ผู้นำไม่ได้เป็นมาโดยกำเนิด การเป็นผู้นำสามารถสร้างขึ้นได้ จากการที่ผู้นำนั้นใช้ความพยายามและการทำงานหนัก(Leaders are not born, leaders are made and they are made by effort and hard work) การเป็นผู้นำจึงเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ภาวะผู้นำเป็นคำที่มีผู้ให้นิยามมากมาย แต่ที่คนส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันก็คือ เป็นกระบวนการอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลหนึ่งตั้งใจใช้อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดรวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการอิทธิพลที่ช่วยให้กลุ่มสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประกอบได้หลายด้วยองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในภาวะผู้นำเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ความน่าเชื่อถือได้มากที่สุดในความพอใจของพนักงานในองค์กร รวมถึงการสื่อความหมายที่ดีและมีประสิทธิภาพโดยภาวะผู้นำที่มีประโยชน์ในขอบข่ายที่สำคัญสามขอบข่าย นั่นคือ ภาวะผู้นำในการเอาชนะความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของคนในองค์กร

“ผู้นำชุมชน” หมายความว่า ประธานกรรมการของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมหรือชุมชนอื่น หรือหัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นผู้นำของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมหรือชุมชนอื่นในลักษณะเดียวกัน

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง สัมพันธภาพในเรื่องของการใช้อิทธิพล ที่มีต่อกันและกัน ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ที่มุ่งหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกันภาวะผู้นำเกี่ยวข้องกับ การใช้อิทธิพล (Influence) เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบุคคล โดยกลุ่มบุคคลเหล่านั้นมีความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นวัตถุประสงค์ที่มีร่วมกันระหว่างผู้นำกับผู้ตาม

ความหมายของภาวะผู้นำในส่วนของ พระธรรมปิฎก ให้ความหมายไว้ว่า “คุณสมบัติ เช่นสติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคล ที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันกันไปสู่จุดหมายที่ดีงาม”

ภาวะผู้นำยุคใหม่ไม่ใช่ผู้นำแบบสั่งการ ไม่ใช่ผู้นำแบบเผด็จการแต่เป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ เป็นพฤติกรรมการรับใช้เพื่อนร่วมงานและผู้ตามเป็นอันดับแรก เพื่อสนองความต้องการของบุคคลเหล่านั้นโดยใช้อำนาจทางศีลธรรมกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมอบอำนาจแก่บุคคลเหล่านั้น

คำสำคัญ : ทักษะ,ภาวะผู้นำ,ผู้นำชุมชน ,ภาวะผู้นำยุคใหม่

* อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*

Abstract

Technical article about [story] the skill and community Modern age leadership, bring leader must build a formula to the success with oneself is under confiscate of the work, the leadership is the thing that can learn from the skill and the popularity of organization leader neither tiny or, The big as a result can great thing in the end promise to admire that there is the success has whole bunch, beg for just have an element in good work , success, wait not far important element, some is a leader must good if there is good leader subordinate do not lose one's way, organization not slanted will think?, will do?, as a result be full go to with the efficiency, a leader is the important factor builds [wasp] the success of the work and an organization, now have the belief that a leader no happen by birth, bring leader can establish, with regard to person that use the attempt and heavy work, (Leaders are not born, leaders are made and they are made by effort and hard work bring leader then get into trouble that can learn the leadership is the word that has the giver defines a lot of but at majority person understands same is be influence social procedure that one person intends to use the influence builds [wasp] others forminster the activity differs ,++, according to fix and building up friendship between organization insider the leadership then, is a procedure at helps to give the group can achieve which assemble get many with an element neither will trustworthiness alms and believe in the leadership for are formed can indicate the reliability most in the contentment of an officer in an organization include meaningfulling that have the effect by the leadership that is valuable in three important framework frame work, that be a lock in trustworthiness fight and the confidence of a person in an organization ,

Community mark something?, the committee chairman of locality community, locality original community or the community is other or trick boss or fishnet gamboge?, that call out names?, other at have the position of locality community, locality original community or other community in same character,

Leadership (Leadership) mean the diplomatic relations in about [story] of using influence, that have each other and between a leader and the follower who aim at are born the change, by reflect arrive at the objective that have to accompany with the leadership, The pertaining to using influence (Influence) happen between person group, by person those group has will the intention to will cause the change, the change will aforementioned reflect see the objective that has to accompany with between a leader and the follower,

The meaning of the leadership in the part of Dharma, give the meaning keeps that property, such as the intelligence goodness ability knowledge of a person at induce give all person comes to harmonize, and persuade prevent a good goal,

The leadership is Modern age be not a leader likes [model] to command be not a leader likes [model] to dictate, but be a leader like [model] servant the leadership is like [model] the servant is serve colleague behavior and the follower are first for meet the demand of those person by use moral power encourages is born the cooperation comes together the trustworthiness each other and authorize old those person,

Keyword : skill leadership community leader leadership is Modern age,

บทนำ

“Skill” หรือ “ทักษะ” หมายถึง ความสามารถในการทำงานให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ทักษะก็เหมือนกับคุณลักษณะที่สามารถเรียนรู้ได้ สามารถถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรมได้เช่นเดียวกัน

ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน

1. ทักษะในด้านการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ (Communication & Relation skills)

สิ่งจำเป็นในการทำงานร่วมกันคือการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ซึ่งเป็นศิลปะในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีแก่กันกับบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ ความนับถือ ความจงรักภักดี และความร่วมมือ ดังนั้นทักษะด้านนี้จึงเป็นทักษะสำคัญอันดับต้นๆในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นเพราะทักษะด้านนี้เป็นกลไกที่สามารถลดความขัดแย้งและยังเป็นการช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับแผนกอื่นๆให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและจะนำมาซึ่งความสำเร็จ

2. ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills)

การแก้ปัญหาเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งในการทำงานและบริหารงานเพราะการปฏิบัติงานไม่ว่าในตำแหน่งใดๆก็ตามจะต้องเผชิญกับปัญหาและสภาวะการณ์ต่างๆ ดังนั้นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบไม่เกิดความเครียดทางกายจิตใจเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะทำให้ปัญหาไม่ลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตเกินแก้ไข การแก้ปัญหาต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นระบบเริ่มตั้งแต่การกำหนดและแยกแยะสาเหตุของปัญหามีการตั้งเป้าหมายในการดำเนินการแก้ไขและวิเคราะห์รวมถึงวิธีการและการวัดผลหลังการแก้ไขและสร้างมาตรฐานเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเดิม

3. ทักษะในการวางแผน (Organizing and Planning Skills)

การทำงานที่ขาดการวางแผนที่ดีเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการมีทักษะในการวางแผนของพนักงานย่อมหมายถึงความสำเร็จเพราะการวางแผนคือการหาทางเลือกที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติงานเช่นการใช้แผนระยะยาวในการพัฒนาทักษะและฝีมือของแรงงานทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพเพิ่มมูลค่าให้กับชิ้นงานหรือผลงานนั้นได้

4. ทักษะในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ (Technology and Computer Skills)

ด้วยรูปแบบการทำงานและการพัฒนาของการสื่อสารที่ครอบคลุมมากขึ้นได้ก่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนในการกำหนดความต้องการของตลาดแรงงานผู้ว่าจ้างส่วนใหญ่กำหนดทักษะในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ไว้เป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของการรับพนักงานใหม่ เพราะพนักงานที่มีทักษะในเรื่องของเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์จะสามารถทำงานได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ทักษะและความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic Skills)

ด้วยความก้าวหน้าของการสื่อสารและการติดต่อประสานงานกันมากขึ้นทำให้ทักษะการใช้ภาษามีส่วนสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพราะฉะนั้นพนักงานที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ จะถือว่าได้เปรียบอย่างมากเพราะปัจจุบันมีผู้ลงทุนบริษัทจากต่างประเทศหรือการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้นองค์กรที่มีพนักงานที่มีทักษะและความสามารถด้านภาษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น

องค์ประกอบของผู้นำที่ทรงประสิทธิภาพที่ทุกองค์กรต้องมองหา

1. ตัดสินใจเด็ดขาด

ผู้นำที่รู้จักตัดสินใจอย่างเด็ดขาด มักมีคุณสมบัติพิเศษควบคู่กันอยู่อีกประการหนึ่งเสมอคือ มักถูกต้องและมีเหตุมีผล เขามักจะเป็นคนที่พูดจาคำไหนคำนั้น ถือได้ว่าเป็นผู้นำที่ดีที่สุดของลูกน้อง บางครั้งการตัดสินใจดูเหมือนจะใช้ความคิดของตนเป็นใหญ่ไปบ้าง แต่ก็ยังเป็นเรื่องที่ยอมรับกันได้ เพราะเขากำลังอยู่ใน บทบาทซึ่งเป็นผู้นำ และเขาจะคิดตามรับผิดชอบไปจนเสร็จสิ้นทั้งกระบวนการถ้าผู้นำมีความมุ่งมั่น ตัดสินใจเร็ว ไม่โลเล เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาบ่อยๆ ลูกน้องก็จะเกิดความมั่นใจ เชื่อถือ และสามารถทำงานได้โดยไม่สะทกสั่นบ่่อยๆ ผิดกับเจ้านายที่โลเลต่อการตัดสินใจ ลูกน้องก็มักจะมีความกลัวแบบนักรีรอ ไม่พร้อมจะทำ ไม่พร้อมจะลุยไม่พร้อมจะตัดสินใจและไม่พร้อมจะรับผิดชอบด้วยเช่นกัน

2. มีเป้าหมายชัดเจน

นอกจากจะเฉียบขาดแล้ว ผู้นำที่มีจุดยืน มีอุดมการณ์ หรือมีจุดหมายที่ชัดเจน ก็เป็นที่ต้องการเป็นอย่างยิ่ง จุดหมายที่องค์กรมีร่วมกันโดยมีนายเป็นผู้ถือธงนำนั้นก็เหมือนกับทั้งทีมได้เห็นเส้นชัยหรือหลักชัยที่ต้องเดินไปให้ถึงถ้ามีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจนแล้ว เราก็สามารถมุ่งหน้าไปยังจุดๆ นั้นได้ง่าย และเร็วขึ้น เพราะเรารู้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่คนที่รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่นั้นย่อมดีกว่าเดินไปคืดลั้งเลไปเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา

3. รู้จักใช้คน

Put the right man in the right job. ยังใช้ได้ในทุกสถานการณ์ และทุกที่ ผู้นำที่ดีต้องรู้จักลูกน้องของตนว่าใครเหมาะที่จะทำอะไร งานไหนควรให้ใครรับผิดชอบ คนไหนเก่งอะไร มีข้อบกพร่องด้านใดอยู่บ้าง ก็พยายามแก้ไขให้เขาสมบูรณ์แบบขึ้น ใครขาดใครเกินส่วนไหน ก็ปรับแต่งให้ลงตัว อย่างนี้จึงจะเรียกว่า บริหารคนเป็น การรู้จักนิสัยใจคอ ความชอบส่วนตัวของลูกน้อง นอกจากจะทำให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพขึ้นแล้ว ยังเป็นข้อหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า ผู้นำเอาใส่ใจต่อลูกน้องของเขาเป็นอย่างดี

4. ซื่อสัตย์

นอกจากจะเป็นคนที่ทำงานเก่งแล้ว ผู้นำต้องเป็นตัวอย่างของความซื่อสัตย์ต่อองค์กรด้วย เขาควรจะมีบริหารค่าใช้จ่ายภายในอย่างเป็นธรรมถูกต้อง ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบให้กลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ได้ การมีเจ้านายเป็นคนเก่งและเป็นคนที่ไว้วางใจได้ อาจพูดได้ว่าเป็นโชคของลูกน้องที่ได้ร่วมงานด้วยเลยทีเดียว และคุณสมบัติเช่นนี้ก็จะ เป็นแบบอย่างให้ลูกน้องตระหนักถึงคุณลักษณะที่ดี ของเขา เขาควรจะต้องยึดถือความสัตย์ซื่อเป็นสรณะตามไปด้วย

5. สนับสนุนลูกน้อง

ผู้นำที่ดีต้องให้ออกาสลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้เขาได้ทำงานที่พิสูจน์ความสามารถของเขา ด้วย งานใดจะส่งเสริมให้ความสามารถของลูกน้องโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ก็ควรสนับสนุน ไม่ใช่ว่าแย่งผลงานและโอกาสในการสร้างผลงานของลูกน้องมาเป็นผลงานของตัวเองหมดเสียทุกครั้งไป ให้โอกาสเขาได้เจริญเติบโต พร้อมทั้งผลักดัน สนับสนุนให้สร้างเสริมความสามารถให้ยอดเยี่ยมขึ้นเรื่อยๆ ผู้นำที่ดีต้องสร้าง ลูกน้องให้เก่งขึ้นกว่าเดิมโดยไม่ต้องหวาดกลัวว่าเขาจะเลื่อนขั้นขึ้นมาทำงานแทนได้ในภายภาคหน้า

6. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

ผู้นำที่ดีต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งในและนอกองค์กร บางครั้งนอกองค์กรนายอาจจะเป็นคนนิสัยดีเยี่ยม อหยาศัยดี น่ารักหา แต่กับคนใกล้ชิดตัวอย่างลูกน้องในองค์กร นายอาจจะเปลี่ยนนิสัยไปอยู่ชั่วตรงข้าม อย่างนั้นก็นับเป็นผู้นำที่ใช้ไม่ได้ นายที่ดีต้องไม่ลืมข้อนี้ แค่ว่าทักทาย ถามไถ่ทุกข์สุขลูกน้อง ขอบคุณเมื่อเขาทำงานให้ ให้รางวัลหรือคำชมเชย เมื่อเขาทำในสิ่งซึ่งน่าชมเชย เหล่านั้นเป็นต้น นายที่ดีต้องรู้จักยืดหยุ่น มีอารมณ์ขัน อาจมีการปะทะสังสรรค์กันนอกเวลางานบ้าง เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และส่งผลให้การทำงานราบรื่นยิ่งขึ้น

7. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง

ผู้นำที่เอาแต่พูดยๆ อยู่ฝ่ายเดียว โดยไม่ฟังความคิดเห็นหรือคำอธิบายของลูกน้องเลย นับเป็นเจ้านายที่ปิดกั้นตัวเองอย่างยิ่ง แน่แน่นอนว่าเจ้านายมักมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่า มีความรู้มากกว่าลูกน้อง แต่การไม่ยอมรับฟังอะไรจากใครเลย ก็ไม่เป็นผลดี เพราะบางทีลูกน้องอาจมีข้อเสนอดีๆ ที่นายมองข้ามไป หรืออาจมีคำอธิบายที่ฟังขึ้นในความผิดพลาดของงานที่นายมองไม่เห็น การฟังลูกน้องพูดหรืออธิบายบ้าง จะช่วยให้ลูกน้องทำงานอย่างสบายใจ ไม่รู้สึกกดดันมากนัก เมื่อมีปัญหาเขาจะกล้ามาถามหรือเสนอแนะในข้อที่เขาเห็นว่าเป็นทางเลือกที่ดี แครู้จักฟังลูกน้องให้มากขึ้นเพียงนิดหน่อย ก็จะกลายเป็นผู้นำหรือเจ้านายที่น่ารักขึ้นอีกโขทีเดียวละ

8. บุคลิกภาพต้องดีเยี่ยม

เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามอย่างยิ่ง ผู้นำหรือเจ้านายควรเป็นผู้มีบุคลิกดี แต่งกายเหมาะสมกับรูปร่าง หรือ ฐานะทางสังคม ต้องดูสะอาดสะอ้าน ดูสุภาพ เข้างานสังคมได้อย่างไม่ขัดหูขัดตา และมีบุคลิกดึงดูดใจ น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของคนที่ทั่วไป ถ้าคุณเป็นผู้นำหรือนายที่มีความสามารถเป็นเลิศอยู่แล้ว แต่บุคลิกภาพกลับดูแย่ อย่างนี้ก็ถือว่ายังมีข้อบกพร่องให้ลูกน้องรู้สึกไม่ดีได้ จึงโปรดอย่าตกม้าตายด้วยเรื่องง่ายๆ เรื่องนี้

9. มีศิลปะในการเจรจา

ขอเพียงพูดด้วยความนุ่มนวล พูดอย่างรู้จักไตร่ตรอง รู้จักสถานการณ์ รู้คิด รู้กาลเทศะ และรู้จักคนที่เรากำลังเจรจาด้วย ความสำเร็จก็รออยู่ไม่ไกล ในการพูดนั้นต้องคิดก่อน มีการเตรียมการมาก่อน ความคิดต้องไม่สับสน พูดอย่างสั้น กระชับ ตรงประเด็น จริใจ เป็นธรรมชาติ ใช้เสียงที่ดังพอประมาณ คือให้คู่สนทนาได้ยินชัดเจน หากมีผู้ร่วมสนทนาหลายคน ทุกคนต้องได้ยินเสียงพูดอย่างทั่วถึงกัน พูดจาต้องมีหางเสียง มีจังหวะจะโคนที่ราบรื่น มีเสียงหนักเบาเพื่อเน้นความสำคัญของสิ่งที่พูด และไม่ทำให้รู้สึกเบื่อ สายตาควรจับจ้องไปยังผู้ฟังถ้วนทั่ว และเมื่อพูดจบ จงแสดงท่าทีว่าคุณพร้อมแล้วที่จะรับฟังความเห็นของคนอื่น ไม่ปิดกั้น ไม่คิดว่าสิ่งที่คุณพูดไปนั้นดีที่สุดในทุกเรื่องที่สุดกว่าคนอื่นๆ แต่มันมีความถูกต้องรอบคอบอย่างที่สุดแล้ว จากความคิดของคุณ คนอื่นๆ มีความคิดเห็นอย่างไร ต้องเปิดโอกาสให้เขาแสดงออกมาเพื่อได้รับแรงสนับสนุน หรือหากถูกค้าน ก็เป็นโอกาสที่เราจะอธิบายเพิ่มเติมได้

10. มีความเป็นผู้นำ

ความเป็นผู้นำนี้แหละ สำคัญสูงสุด และลอยตัวอยู่เหนือเพศสภาพ คนเป็นผู้นำไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเขาเป็นเพศใด แต่เขามีความคิดที่เฉียบคม ที่การลงมือที่เฉียบขาด และมีการประสานงานที่เฉียบแหลม เขามักอยู่ข้างหน้าผู้อื่นเสมอ ทั้งการคิด การแสดงความคิดเห็น การลงมือทำ และความรับผิดชอบ เขาต้องพร้อมจะผิวก่อนคนอื่น และอธิบายถึงความผิดพลาดนั้นอย่างกล้าหาญ ถูกต้อง และแสดงภูมิรู้ว่าเขาเกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาดได้ พร้อมกันนี้เขาก็พร้อมจะนำพาทุกคนให้ก้าวพ้นความผิดพลาดนั้นๆ ปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องเข้าใจองค์กรและเห็นใจผู้ร่วมงาน ประสานประโยชน์ขององค์กรและผู้ร่วมงานได้ดี ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากผู้ร่วมงานในทุกระดับ(www.kapook.com)

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัติ

“ชุมชน” หมายความว่ากลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนกัน หรือทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกันหรือดำเนินการอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีระบบบริหารจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้ “ชุมชนท้องถิ่น” หมายความว่าชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้านหรือตำบล “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” หมายความว่า ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเกิดขึ้นก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า องค์กรซึ่งเป็นการรวมของชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งจัด
แจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่ว่าประชาชนจะจัดตั้งกันขึ้นเองหรือโดยการแนะนำหรือสนับสนุนของหน่วย
งานของรัฐ เอกชน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน

“ผู้นำชุมชน” หมายความว่า ประธานกรรมการของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมหรือชุมชนอื่น หรือ
หัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นผู้นำของชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมหรือชุมชนอื่น
ในลักษณะเดียวกัน(พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชน 2551)

คำว่า ผู้นำ ในโลกยุคใหม่ถูกใช้ในความหมายที่กว้างขวางขึ้น คือหมายถึง คนที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับการ
ยอมรับนับถือให้เป็นหัวหน้า,ผู้บังคับบัญชา,ผู้ตัดสินใจ, ให้คำปรึกษาหรือบริหารจัดการกลุ่ม,องค์กร,ชุมชนประเทศ ฯลฯ
ดังนั้นจึงรวมทั้งหัวหน้าครอบครัวหัวหน้าชั้นเรียน,หัวหน้ากลุ่ม,แผนกฝ่าย ฯลฯ ผู้นำกลุ่ม, องค์กร, สถาบัน, ชุมชน, สาขา
วิชาชีพ ระดับต่างๆ ครู,ผู้นำทางความคิดสติปัญญา,ผู้นำทางวิชาการวิชาชีพทางศิลปวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณ ฯลฯผู้นำใน
โลกยุคใหม่ไม่สามารถนำด้วยวิธีเก่า เช่นบังคับบัญชา, ตัดสินใจ, สั่งการไปตามลำดับชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป
เพราะโลกยุคใหม่เป็นโลกของการแข่งขันสูง คนมีความเป็นปัจเจกชนที่ต้องการสิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตยมากขึ้น องค์กร
ต้องอาศัยปัญญารวมหมู่,การนำรวมหมู่อย่างเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ผู้นำที่มีประสิทธิภาพคือผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มองเห็น
อนาคตที่ดีกว่าภาคมีคุณธรรมน่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจ สามารถสื่อสารได้ดี สามารถที่จะสร้างแรงจูงใจ, ช่วยให้คนทำงานได้
ดีขึ้นเพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกทั้งหมดได้อย่างยอดเยี่ยม

โลกยุคใหม่นั้นมองการนำในแง่ของกระบวนการของความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อกันของทั้งผู้นำและผู้ตาม หรือ
การนำอย่างเป็นประชาธิปไตย เพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงเน้น ภาวะการนำ (LEADERSHIP) มากกว่าตัวผู้นำคนใดคนหนึ่งหรือ 2-3
คน ภาวะการนำ หมายถึงความสามารถของผู้นำ, คณะผู้นำ และสมาชิกทุกคนในองค์กร ในการรับฟัง สังเกต อภิปราย มี
อิทธิพล จูงใจโน้มน้าว ช่วยเหลือคนอื่น ๆ ให้ร่วมกันคิดร่วมกันทำงานหรือเปลี่ยนแปลงปฏิรูปองค์กร, ชุมชนอย่างมี
ประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล เพื่อเป้าหมายร่วมกันของส่วนรวม <http://www.manager.co.th>

กวี วงศ์พุ่ม (2535: 14-15) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำไว้ 5 ประการ คือ

1. ผู้นำหมายถึงผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางหรือจุดรวมของกิจกรรมภายในกลุ่มเปรียบเสมือนแกนของกลุ่ม เป็นผู้มีโอกาส
ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง
2. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งนำกลุ่มหรือพากลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์หรือสู่จุดหมายที่วางไว้ แม้แต่เพียงชี้แนะให้กลุ่มไปสู่
จุดหมายปลายทางก็ถือว่าเป็นผู้นำทั้งนี้รวมถึงผู้นำที่นำกลุ่มออกนอกกลุ่มนอกทางด้วย
3. ผู้นำหมายถึงบุคคลซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คัดเลือกหรือยกให้เขาเป็นผู้นำของกลุ่มซึ่งเป็นไปโดยอาศัยลักษณะทาง
สังคมมิติของบุคคลเป็นฐาน และสามารถแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้
4. ผู้นำหมายถึงบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะบางอย่างคือสามารถสอดแทรกอิทธิพลบางประการอันก่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงของกลุ่มได้มากที่สุด
5. ผู้นำ หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ต้องการ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการ
แสดงบทบาทหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

ภาวะผู้นำ (Leadership)

หมายถึงกระบวนการหรือพฤติกรรมการใช้อิทธิพลเพื่อควบคุมสั่งการเกลี้ยกล่อมจูงใจให้ผู้ตามหรือกลุ่มปฏิบัติ
ตามเพื่อการบรรลุเป้าหมายหรือความเป็นผู้นำนั่นเองภาวะผู้นำคือคุณสมบัติเช่นสติปัญญาความตั้งความรูความสามารถ
ของบุคคลที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งตามคุณสมบัติของผู้นำมีหลายอย่างหลายด้าน
ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นให้ถูกต้องและได้ผลดีโดยมีองค์ประกอบดังนี้ตัวนำ, ผู้ตาม,จุดหมาย
,หลักและวิธีการ,สิ่งที่จะทำ

ผู้นำควรตระหนักอยู่เสมอว่าภาวะผู้นำวัดความสามารถตลอดจนมุมมองของผู้นำนั้นยังเป็นสิ่งที่สามารถล้าสมัยได้ไม่มีผู้นำคนไหนที่จะสามารถนำได้ตลอดเวลาทุกสถานการณ์ผู้นำที่มีท่าไม่เหมือนกันการพัฒนาภาวะผู้นำประกอบด้วยการพัฒนา ๓ ด้าน คือ

ด้านการบริหารตนเอง: มีบุคลิกภาพดี, มีความรู้, ความสามารถ, มีคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม, มีวินัยในตนเอง
ด้านการบริหารสังคม: มีมนุษยสัมพันธ์ดี, ความเป็นประชาธิปไตย, เป็นผู้การประสานงานที่ดี, เป็นที่ปรึกษาดี

ด้านการบริหารงาน: การวางแผนการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจการบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง, การควบคุม และประเมินผล, การสร้าง และพัฒนาทีมงาน, ความรับผิดชอบต่องาน

คุณสมบัติของผู้นำยุคใหม่

1. สามารถพัฒนาและจูงใจคนในชุมชน
2. สามารถนำการสนทนาเพื่อแก้ไขปัญหาและดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน
3. สามารถมองเห็นความแตกต่างและจัดการกับความแตกต่างของความเห็นและวิธีการทำงานของสมาชิกในชุมชน
4. สามารถในการฟัง การคิดวิเคราะห์
5. สามารถกำหนดและกระจายความรับผิดชอบ

ภาวะผู้นำยุคใหม่ ไม่ใช่ผู้นำแบบสั่งการ ไม่ใช่ผู้นำแบบเผด็จการ แต่เป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ เป็นพฤติกรรมกรับใช้เพื่อนร่วมงานและผู้ตามเป็นอันดับแรก เพื่อสนองความต้องการของบุคคลเหล่านั้นโดยใช้อำนาจทางศีลธรรมกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมอบอำนาจแก่บุคคลเหล่านั้น นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม

สรุป (Conclusion)

ผู้นำชุมชนท้องถิ่นยุคใหม่นั้นต้องมีทักษะและความกล้าที่จะนำพาชุมชนไปสู่ความสำเร็จและผู้นำต้องมีทักษะด้านการสื่อสาร, การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า, การวางแผนงาน, การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการใช้ภาษาถือว่ามีความจำเป็นต่อผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ที่ดีและมองการณ์ไกล ไม่หวั่นเกรงจักตนเอง รู้จักผู้อื่น : ผู้นำ คือ ผู้ที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น พื้นฐานสำคัญในการทำงานของผู้นำคือ จำเป็นต้องรู้จักตัวเอง รู้จักผู้อื่น หรือต้อง เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นด้วย การเข้าใจตัวเอง ย่อมทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นคนแบบไหน มีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้ การเข้าใจผู้อื่นก็เช่นกัน ย่อมทำให้เรารู้ว่าคนที่เป็ทีมงานของเราเป็นคนแบบไหน ย่อมทำให้เราสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งทุกคนก็สามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายร่วมกัน คือ “คนสำราญ งานสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ภาวะหรือความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) www.moph.go.th ชูวิทย์ รัตนพล แสนย์ และ สมนึก แปลกสนองทักษะการทำงานเป็นทีม, (แปลจากสื่อ PPT),

ปาริชาติวิทยาลัยและคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. อุษากการพิมพ์:กรุงเทพมหานคร, 2546

<https://www.kapook.com>

<https://www.gotoknow.org/posts/565807>

<https://www.google.co.th>(พ.ร.บ สภาองค์กรชุมชน 2551)

<https://www.gotoknow.org/posts/201434>กวีวงศ์พุด(2535:14-15)(<http://www.manager.co.th>)